

**ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
& ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

10 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009

Βασικά συμπεράσματα της Έρευνας

Η κρίση στην διεθνή οικονομία και η σταδιακή προσχώρηση σ' αυτή και της ελληνικής, έχει αρχίσει να πλήττει και τον εγχώριο παραγωγικό κορμό. Οι επιχειρήσεις, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα βρέθηκαν σε ένα νέο, αρνητικό περιβάλλον, με τα χαρακτηριστικά των αγορών να ανατρέπονται ριζικά, τις πιέσεις να εντείνονται και την αβεβαιότητα να κυριαρχεί. Εξαιρέση αποτελούν οι επιχειρήσεις εκείνες, που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με τον κατασκευαστικό κλάδο, οι οποίες βρέθηκαν σε καταστάσεις πίεσης της ζήτησής τους πριν από το 2008.

Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος επιδιώκοντας να αποτυπώσει την κατάσταση που επικρατεί στην βιομηχανία της περιφέρειας ευθύνης του διενήργησε έρευνα σε ένα επιλεγμένο δείγμα 183 επιχειρήσεων, που αποτελούν κάτι λιγότερο από το 50% της δύναμής του, των Νομών της Θεσσαλίας και της Στερεάς Ελλάδος, το διάστημα από 2 Φεβρουαρίου 2009 έως 25 Φεβρουαρίου 2009. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με ερωτηματολόγιο πολλαπλών ερωτήσεων, και τα βασικά της συμπεράσματα είναι τα εξής:

1. Παρά το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις εκτιμούν ότι βιώνουν χαρακτηριστικά της κρίσης, εν τούτοις, στην μεγάλη τους πλειοψηφία δεν επιλέγουν λύσεις που αφορούν σε μείωση του προσωπικού τους. Αντίθετα, προκρίνουν λύσεις, οι οποίες, υποβοηθούν την διατήρηση των θέσεων απασχόλησης, μέσω της ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων. Η επιλογή τους αυτή, παρά τις δυσμενείς συνθήκες, που επικρατούν υπογραμμίζει το γεγονός ότι αντιμετωπίζουν τα γεγονότα με νηφαλιότητα και ψυχραιμία διαισθανόμενες παράλληλα την κοινωνική ευθύνη τους, έστω και αν ήδη έχει αρχίσει να δοκιμάζονται σοβαρά οι αντοχές τους.
2. Οι επιχειρήσεις, με βάση τις παραγγελίες τους αλλά και τις συμπεριφορές των αγορών εκτιμούν ότι κατά το α' εξάμηνο του 2009 θα καταγράψουν οικονομικές και παραγωγικές επιδόσεις δυσμενέστερες από εκείνες του 2008, γεγονός που επιβεβαιώνει το αρνητικό κλίμα, που ήδη έχει αρχίσει να εγκαθίσταται στην μεταποιητική κοινότητα.
3. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, το οποίο αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις, με ιδιαίτερη ένταση είναι η μείωση της ζήτησης στην εσωτερική αγορά, την οποία υφίστανται και οι εξαγωγικές επιχειρήσεις στις διεθνείς αγορές.

4. Ο βασικός κανόνας της αγοράς, που είναι η εμπιστοσύνη έχει αρχίσει να αλλοιώνεται σοβαρά, με δεδομένο ότι τόσο οι ακάλυπτες επιταγές όσο και η μη ανταπόκριση των πελατών των επιχειρήσεων στις υποχρεώσεις τους στρεβλώνουν το περιβάλλον και τους όρους των συναλλαγών. Η κατάσταση αυτή επιτείνει την αβεβαιότητα και περιορίζει ακόμη περισσότερο τις συναλλαγές.
5. Η πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης έχει καταστεί ιδιαίτερα δύσκολη υπόθεση, αφού πλέον το πιστωτικό σύστημα περιορίζεται σε επιλεκτικές χρηματοδοτήσεις, δημιουργώντας συνθήκες, ακόμη και ασφυξίας στις επιχειρήσεις και στην αγορά.
6. Η πλήρης απαισιοδοξία των επιχειρήσεων διατυπώνεται όταν εκτιμούν για την ένταση της κρίσης στο αμέσως επόμενο διάστημα, την οποία την περιγράφουν ως εντονότερη απ' ό,τι είναι σήμερα, γεγονός που αποτελεί και την κατακλείδα του ισχύοντος κλίματος μεταξύ των επιχειρήσεων.

Οι προτάσεις των επιχειρήσεις κινούνται στην αντιμετώπιση των προβλημάτων τους μεσοπρόθεσμα και επιδιώκουν να αποκαταστήσουν ένα μέρος, έστω, της εύρυθμης λειτουργίας τους. Επί της ουσίας, επιδιώκουν να υπερβούν την πιστωτική ασφυξία, που σήμερα επικρατεί στην αγορά, επιλέγοντας λύσεις, που πιστεύουν ότι θα μπορούσαν να ανοίξουν δρόμους, έστω και αν αντιλαμβάνονται απόλυτα, ότι αυτές είτε είναι δύσκολο να εφαρμοστούν στην επιθυμητή έκταση είτε είναι και ανέφικτες υπό τις τραγικές συνθήκες των δημοσιονομικών της χώρας. Πάντως, είναι προφανές, ότι ακόμη οι πόροι για την ενίσχυση της οικονομίας μέσω του τραπεζικού συστήματος δεν έχουν φτάσει στις επιχειρήσεις με την ένταση και την έκταση που εκείνες έχουν ανάγκη.

Πρώτη πρόταση είναι η παρέμβαση του κράτους με εγγυήσεις του προς το πιστωτικό σύστημα, ώστε να διασφαλιστεί η απαραίτητη ρευστότητα.

Δεύτερη πρόταση είναι η εξόφληση από το κράτος των οφειλών του από δημόσια έργα, προμήθειες υλικού υγείας, αναλώσιμων υλικών, επιχορηγήσεων του αναπτυξιακού νόμου και επιστροφή του ΦΠΑ στις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

Τρίτη πρόταση είναι η βελτίωση των όρων συμμετοχής στο ΤΕΜΠΜΕ, ώστε διαφοροποιούμενων των κανόνων επιλεξιμότητας (κερδοφορία, απασχόληση, κύκλος εργασιών, κλάδοι μεταποίησης προϊόντων του πρωτογενή τομέα) να αποκτήσουν περισσότερες επιχειρήσεις πρόσβαση σ' αυτό.

Τέταρτη πρόταση είναι η άμεση ενεργοποίηση προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ώστε εκείνες τουλάχιστον που διατηρούν αναλλοίωτα ακόμη τα σχέδιά τους για εκσυγχρονισμό να τα υλοποιήσουν.

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, οι επιχειρήσεις παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, δεν επιλέγουν ως πρώτη λύση τις απολύσεις. Αντιθέτως, με αίσθημα ευθύνης και εκτιμώντας ότι ένας από τους πολυτιμότερους παράγοντες της επιχείρησης είναι το ανθρώπινο δυναμικό της, επιθυμούν να εξαντλήσουν κάθε δυνατότητα διατήρησής του, επιλέγοντας μορφές ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων.

Η έρευνα αυτή θα επαναληφθεί το επόμενο εξάμηνο για να διαπιστωθούν τυχόν μεταβολές.

Αποτελέσματα Έρευνας για την κρίση στην Βιομηχανία

1. Εισαγωγή

Η κρίση η οποία ταλανίζει το τελευταίο εξάμηνο την διεθνή οικονομία έχει κάνει έντονη την παρουσία της και στην ελληνική με εμφανείς, πλέον, τις διαστάσεις της και στο εγχώριο παραγωγικό δυναμικό.

Ήδη, τα διατιθέμενα προσωρινά στοιχεία, για την ελληνική παραγωγή, κάνουν λόγο για σημαντική κάμψη των πωλήσεων της, της τάξης του 17%, που σημείωσε σε ετήσια βάση, τον Δεκέμβριο του 2008, ο γενικός δείκτης κύκλου εργασιών στην βιομηχανία. Τον Δεκέμβριο του 2007 ο αντίστοιχος δείκτης σημείωνε αύξηση της τάξης του 10,5%, ενώ σε δωδεκάμηνη βάση Ιανουάριος – Δεκέμβριος 2008 κατεγράφη αύξηση 7,1%, ενδεικτικό της ανοδικής πορείας της βιομηχανικής παραγωγής έναν χρόνο πριν, αλλά και εξίσου αποκαλυπτική η πορεία της το τελευταίο τρίμηνο του 2008.

Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται και στην ευρεία γεωγραφική περιφέρεια της Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος, στην οποία δραστηριοποιείται ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας & Κεντρικής Ελλάδος, και εκπροσωπεί την κοινότητα των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Αξίζει να σημειωθεί, ότι περιοχές αυτής της ευρείας περιφέρειας, όπως οι Νομοί της Δυτικής Θεσσαλίας, έχουν εδώ και χρόνια, που αντιμετωπίζουν δομικά προβλήματα στην ανάπτυξή τους, λόγω της υψηλής εξάρτησής τους από τον πρωτογενή τομέα, και ιδιαίτερα από επιδοτούμενες μονοκαλλιέργειες, που σήμερα, υπό το καθεστώς της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής παράγουν συνεχώς μειούμενο εισόδημα.

2. Τα χαρακτηριστικά της Έρευνας

Επειδή τα στοιχεία της κρίσης αν και απτά δεν έχουν μετρηθεί στην περιοχή, ο Σύνδεσμος αποφάσισε να διενεργήσει έρευνα μεταξύ επιλεγμένου και αντιπροσωπευτικού δείγματος των βιομηχανιών – μελών του, ώστε αφενός να αποκτήσει ο ίδιος σαφή άποψη για την τρέχουσα κατάσταση σε σχέση με την κρίση και αφετέρου να διαμορφώσει, με βάση τα αποτελέσματα τις δικές του προτάσεις προς τα αρμόδια Υπουργεία.

Η Έρευνα διενεργήθηκε με ερωτηματολόγιο, πολλαπλών ερωτήσεων-απαντήσεων, την περίοδο από 2 Φεβρουαρίου 2009 έως 25 Φεβρουαρίου 2009 σε ένα δείγμα 183 επιχειρήσεων, οι οποίες αποτελούν κάτι λιγότερο από το 50% των μελών του Συνδέσμου, με τις εξής ταξινομήσεις:

Πίνακας 1
Επιχειρήσεις ανά Νομό

A/A	Νομοί	Αρ. επιχ/σεων
1.	Βοιωτία	18
2.	Εύβοια	24
3.	Καρδίτσα	26
4.	Μαγνησία	60
5.	Τρίκαλα	33
6.	Φθιώτιδα - Φωκίδα	22
	Σύνολο	183

Πίνακας 2
Επιχειρήσεις με βάση τα παραγόμενα προϊόντα¹

A/A	Επιχειρήσεις ανά κλάδο	Αρ. επιχ/σεων
1.	Κεφαλαιουχικά αγαθά	44
2.	Ενδιάμεσα αγαθά	50
3.	Καταναλωτικά αγαθά	89
	Σύνολο	183

Πίνακας 3
Επιχειρήσεις με βάση το μέγεθος της απασχόλησης

A/A	Επιχειρήσεις και απασχόληση	Αρ.επιχ/σεων	Σύνολο απασχ/σης
1.	Μικρές (1-20 άτομα)	84	967
2.	Μεσαίες (21-50)	51	1.745
3.	Μεγάλες (51-)	48	7.782
	Σύνολο	183	10.494

Η Έρευνα επιδιώκει να καταγράψει τα εξής στοιχεία:

(α). Τις επιδόσεις των επιχειρήσεων του δείγματος πριν από την κρίση, δηλαδή, το πώς έκλεισε οικονομικά η χρονιά του 2008 σε σχέση με το 2007.

¹ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

26 Κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, 27 Παραγωγή βασικών μετάλλων, 28 Κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού, 29 Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού μ.α.κ., 34 Κατασκευή αυτοκίνητων οχημάτων κατασκευή ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων οχημάτων, 45 Κατασκευές

ΕΝΔΙΑΜΕΣΑ ΑΓΑΘΑ

13 Εξόρυξη μεταλλοϋχων μεταλλευμάτων, 14 Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες, 17 Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, 20 Βιομηχανία ξύλου και κατασκευή προϊόντων από ξύλο και φελλό, εκτός από τα έπιπλα. κατασκευή ειδών καλαθοποιίας και σπαρτοπλεκτικής, 21 Παραγωγή χαρτοπολτού, χαρτιού και προϊόντων από χαρτί, 36 Κατασκευή επίπλων λοιπές βιομηχανίες μ.α.κ.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

15 Βιομηχανία τροφίμων και ποτών, 22 Εκδόσεις, εκτυπώσεις και αναπαραγωγή προεγγεγραμμένων μέσων εγγραφής ήχου και εικόνας και μέσων πληροφορικής, 23 Παραγωγή σπάνθρακα (κωκ), προϊόντων διύλισης πετρελαίου και πυρηνικών καυσίμων, 24 Παραγωγή χημικών ουσιών και προϊόντων, 25 Κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες

(β). Τις εκτιμήσεις των προοπτικών τους για το πρώτο εξάμηνο του 2009 σε σχέση με το 2008, βασισμένες στις παραγγελίες τους αλλά και στις γενικότερες συμπεριφορές των αγορών.

(γ). Τον εντοπισμό, εκ μέρους των επιχειρήσεων, των σοβαρότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν και τα οποία δικαιολογούν τις εκτιμήσεις τους.

(δ). Τις προτάσεις που προκρίνουν οι επιχειρήσεις για τον περιορισμό των προβλημάτων που υφίστανται σε διάφορες περιοχές της δραστηριότητάς τους και την αποκατάσταση του πλαισίου της λειτουργίας τους.

(ε). Τέλος, καταγράφεται το ψυχολογικό κλίμα, που επικρατεί στην αγορά, και έχει σχέση με το πώς εκτιμούν οι επιχειρήσεις την διάρκεια και την ένταση της κρίσης στο άμεσο μέλλον.

Η παρουσίαση και η ανάλυση της Έρευνας που ακολουθεί διαρθρώνεται από τις εξής τρεις (3) ενότητες:

1. Ανάλυση ανά κατηγορία παραγόμενων αγαθών
2. Ανάλυση ανά μέγεθος με βάση την απασχόληση
3. Ανάλυση σε επίπεδο Νομών

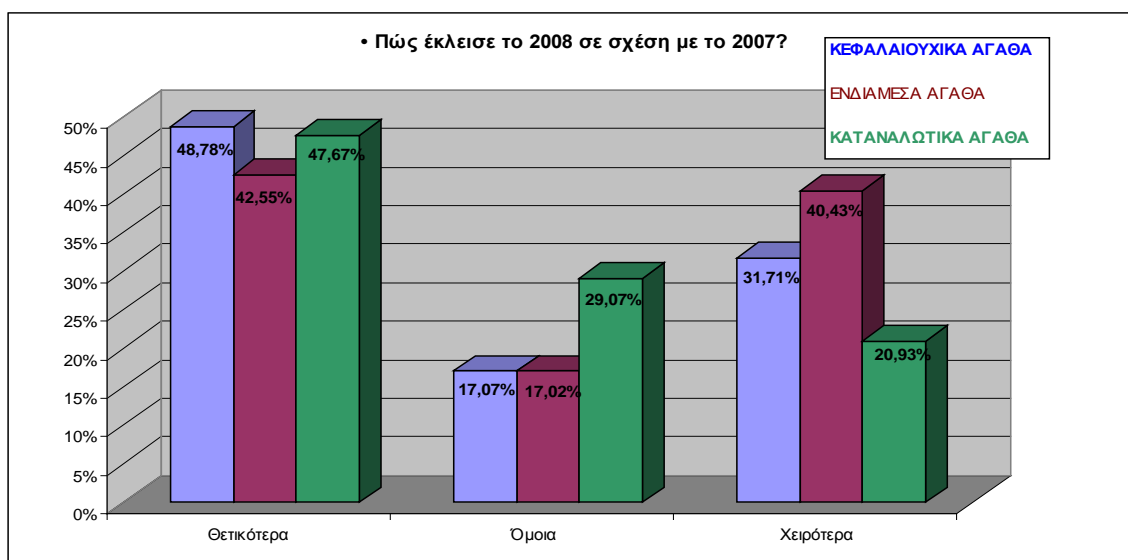
4. Ανάλυση σε επίπεδο Κλάδων

Στην τρέχουσα ενότητα παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων του δείγματος, ταξινομημένες σε τρεις ευρείες ομάδες προϊόντων. Τα Κεφαλαιουχικά, τα Ενδιάμεσα και τα Καταναλωτικά.

4.1. Οι επιδόσεις του 2008 έναντι του 2007

Στο Διάγραμμα 1 οι επιχειρήσεις, αποτιμούν τις οικονομικές και παραγωγικές επιδόσεις τους, που πέτυχαν το 2007 σε σχέση με το 2008. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Διαγράμματος 1, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, οι επιχειρήσεις δηλώνουν ότι το 2008 ήταν καλύτερη χρονιά σε σύγκριση με το 2007.

Διάγραμμα 1.

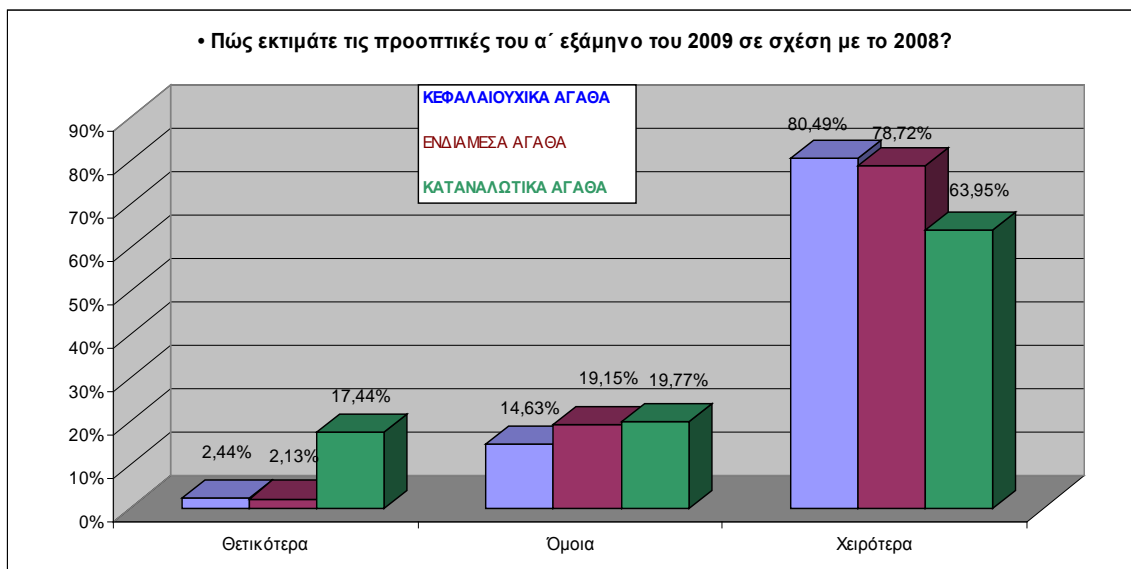
Ακόμη και το γεγονός ότι για μία ομάδα επιχειρήσεων οι επιδόσεις ήταν όμοιες στα δύο έτη δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αρνητικό στοιχείο. Εκείνο, ωστόσο, που είναι σκόπιμο να υπογραμμιστεί είναι το γεγονός ότι το 2008 ένα μεγάλο ποσοστό των επιχειρήσεων των ενδιάμεσων αγαθών δηλώνει ήδη αρνητικές επιδόσεις και ακολουθείται από ένα εξίσου όχι αμελητέο ποσοστό των κεφαλαιουχικών. Δηλαδή, για μία ομάδα επιχειρήσεων, οι επιδόσεις τους ήταν ήδη υποχωρούσες.

4.2. Οι προοπτικές για το 2009

Στο Διάγραμμα 2, οι επιχειρήσεις εκτιμούν τις προοπτικές για το πρώτο εξάμηνο του 2009, με βάση τα ερεθίσματα, που ήδη έχουν πάρει από τις συμπεριφορές των αγορών.

Η εικόνα είναι αρκετά αποκαλυπτική. Το μεγαλύτερο ποσοστό των επιχειρήσεων όλων των κλάδων προβλέπει χειρότερες τις επιδόσεις του έναντι εκείνων που σημείωσε το προηγούμενο έτος.

Διάγραμμα 2

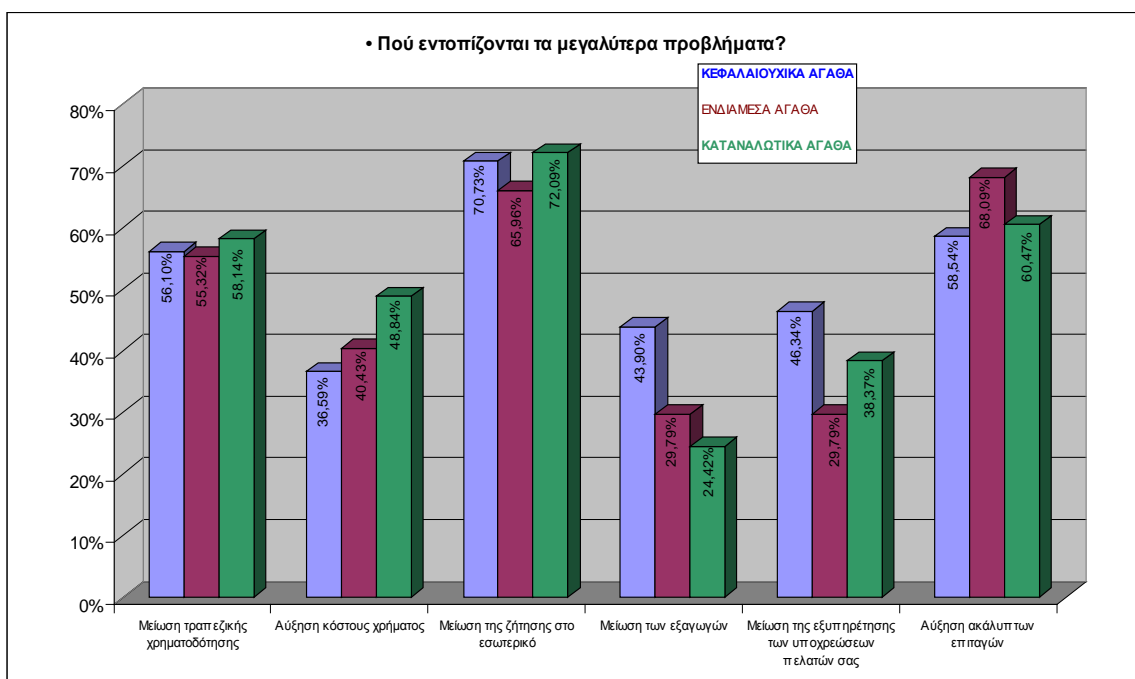
Δυσμενέστερες είναι οι προβλέψεις των κλάδων των κεφαλαιουχικών, και ακολουθούν εκείνες των ενδιάμεσων αγαθών. Πρέπει να υπογραμμιστεί, ότι κυρίως οι επιχειρήσεις των κεφαλαιουχικών, οι οποίες παράγουν με βάση ληφθείσες παραγγελίες, κάνουν τις εκτιμήσεις τους αξιολογώντας ιδιαίτερα ασφαλή δεδομένα.

4.3. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Στην παρούσα παράγραφο οι επιχειρήσεις εντοπίζουν τις περιοχές δραστηριότητας, οι οποίες τις προκαλούν τα σοβαρότερα προβλήματα στην λειτουργία τους, κατά την τρέχουσα περίοδο.

Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 3, κυρίαρχο πρόβλημα για όλες τις κατηγορίες των επιχειρήσεων είναι η μείωση της ζήτησης στην εσωτερική αγορά. Το αμέσως επόμενο πρόβλημα είναι η αύξηση των ακάλυπτων επιταγών, οι οποίες για τις επιχειρήσεις δεν περιορίζονται στο μέγεθος των επιταγών που σφραγίζονται και το οποίο είναι ούτως ή άλλως οδυνηρό, αλλά επεκτείνεται και στις επιταγές εκείνες που όταν διαπιστώνεται ότι είναι ακάλυπτες αντικαθίστανται με νέες, με την ελπίδα, ότι κάποια στιγμή θα καλυφθούν. Το μέγεθος των αντικαθιστόμενων επιταγών εκτιμάται ότι προσεγγίζει το μέγεθος των καταγεγραμμένων ως οριστικά ακάλυπτων. Ειδικά αυτό το στοιχείο, πέραν των άμεσων προβλημάτων που προκαλεί στις επιχειρήσεις διαταράσσει σοβαρά την παράμετρο της εμπιστοσύνης στην αγορά και τις συναλλαγές και μεγαλώνει ακόμη περισσότερο το ήδη μεγάλο πρόβλημα του περιορισμού της εσωτερικής ζήτησης. Αν μάλιστα στην εικόνα αυτή συνυπολογιστεί και το γεγονός ότι ένα ποσοστό των επιχειρήσεων διαπιστώνει αδυναμία των πελατών του να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του τότε η κατάσταση μοιάζει να εξελίσσεται ως μη ελεγχόμενη.

Διάγραμμα 3

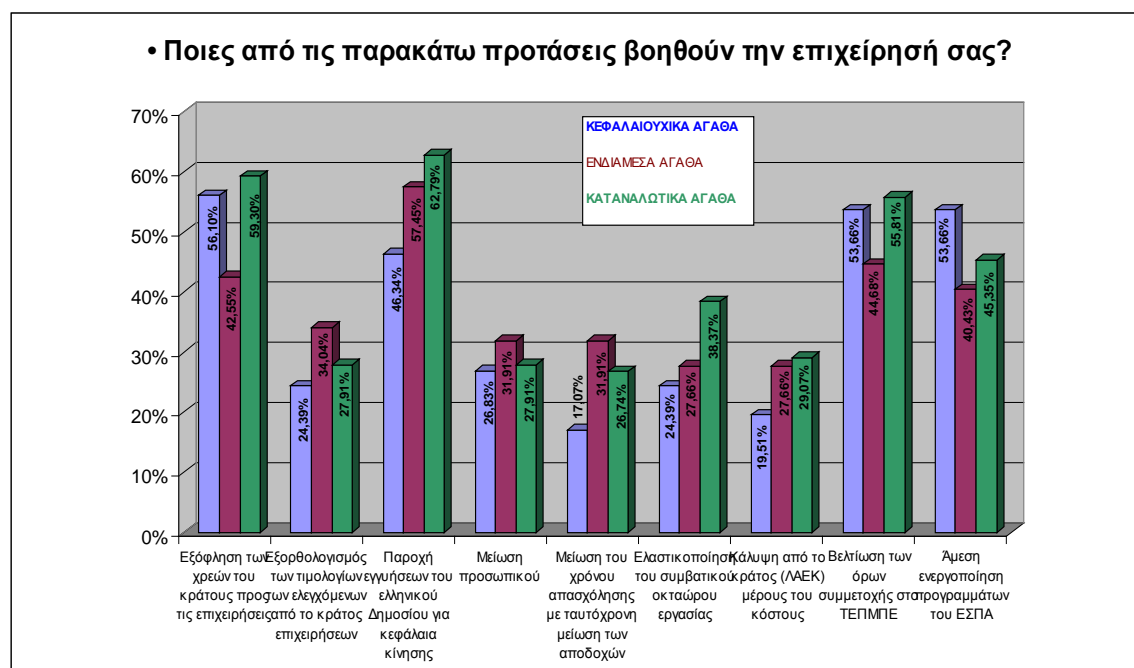
Την καταγεγραμμένη αβεβαιότητα επιτείνει ακόμη περισσότερο η αδυναμία των επιχειρήσεων να εξυπηρετήσουν τα προγράμματά τους λόγω της αδυναμίας τους να έχουν πρόσβαση σε ικανοποιητική χρηματοδότηση μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η αιφνίδια περιστολή της χρηματοδότησης είναι πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα –το οποίο οδηγεί σε καταστάσεις ασφυξίας – από το κόστος της χρηματοδότησης. Ήδη, σε έναν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων έχουν περιοριστεί οι

χρηματοδοτήσεις τρεχουσών συμβάσεων και έχουν αναθεωρηθεί προς τα πάνω, ενώ οι δανειοδοτήσεις γίνονται με εξαιρετικά επιλεκτικό τρόπο. Τέλος, για μία ομάδα επιχειρήσεων με εξαγωγική δραστηριότητα, η οποία μέχρι πρότινος θα μπορούσε να θεωρηθεί προνομιούχα εξ αιτίας της δυνατότητάς της να αξιοποιεί περισσότερες αγορές, σήμερα εισπράττει πιέσεις από τις αγορές αυτές. Συμπερασματικά, οι επιχειρήσεις βιώνουν μία πρωτόγνωρη αβεβαιότητα λόγω της έλλειψης ζήτησης, ρευστότητας και εμπιστοσύνης.

4.4. Προτάσεις για λύσεις

Η παραπάνω διαπιστώσεις επιβεβαιώνονται από τις προτάσεις που προκρίνουν, και οι οποίες επιδιώκουν να αποκαταστήσουν ένα μέρος έστω των αρνητικών επιπτώσεων, που υφίστανται.

Διάγραμμα 4

Στο Διάγραμμα 4, είναι εξαιρετικά εμφανές το πρόβλημα της ασφυξίας που υφίστανται οι επιχειρήσεις, εξ αιτίας της αδυναμίας τους να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτήσεις. Ως πρώτη πρόταση που προκρίνουν, με επικεφαλής τις επιχειρήσεις των καταναλωτικών αγαθών που έχουν μεγαλύτερη και αμεσότερη ανάγκη σε κεφάλαια κίνησης, είναι η μεσολάβηση του κράτους με εγγυήσεις, ώστε να εξασφαλίσουν την δυνατότητα άντλησης τραπεζικών κεφαλαίων. Είναι προφανές,

ότι το σχέδιο ενίσχυσης των επιχειρήσεων, μέσω των πιστωτικών ιδρυμάτων δεν έχει ακόμη «περάσει» στην αγορά, και η αναζήτηση άλλης διεξόδου δηλώνει ότι είτε αυτό όταν αρχίσει να υλοποιείται θα είναι αργά για αρκετές επιχειρήσεις, είτε όταν θα συμβεί αυτό θα αφορά σε περιορισμένο αριθμό δραστηριοτήτων.

Είναι εντυπωσιακό, ότι ως δεύτερη πρόταση οι επιχειρήσεις επιλέγουν την εξόφληση των χρεών του κράτους προς την αγορά, που αφορούν σε ολοκληρωμένους κλάδους ή και σε μεγάλες ομάδες δραστηριοτήτων. Το κράτος, ως αγοραστής προϊόντων, εμπορευμάτων και υπηρεσιών έχει δημιουργήσει υποχρεώσεις πρωτογενώς στους προμηθευτές του και δευτερογενώς σε μία ευρεία κοινότητα επιχειρήσεων που συνεργάζονται με αυτούς είτε ως υπεργολάβοι, είτε ως προμηθευτές. Είναι χαρακτηριστικό τα παράδειγμα των εταιριών τεχνικών έργων, των φαρμακοβιομηχανιών, των προμηθευτών αναλωσίμων κλπ. Η κατάσταση αυτή οδηγεί σε προβληματικότητα έναν σημαντικό αριθμό μονάδων, οι οποίες είναι συνδεδεμένες, με οικονομικές σχέσεις με τις άμεσες προμηθεύτριες εταιρίες. Άλλες κατηγορίες υποχρεώσεων του κράτους προς τις επιχειρήσεις προκύπτουν από την μεγάλη αργοπορία στην καταβολή των δημοσίων επιχορηγήσεων που αφορούν σε ενίσχυση επενδυτικών πρωτοβουλιών είτε μέσω του αναπτυξιακού νόμου είτε μέσω των τομεακών προγραμμάτων. Οι επιχειρήσεις της κατηγορίας αυτής έχουν πραγματοποιήσει και έχουν ολοκληρώσει επενδύσεις, στις οποίες είχαν υπολογίσει την έγκαιρη καταβολή της αναλογούσας επιχορήγησης, που όμως, υπάρχουν περιπτώσεις αυτή να αργεί να καταβληθεί για περισσότερους από 10-12 μήνες. Τέλος, στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και εξαγωγικές επιχειρήσεις, στις οποίες οφείλεται ΦΠΑ, που σε αρκετές περιπτώσεις η επιστροφή του υπερβαίνει το 10 μήνο.

Στις υψηλές θέσεις των προτάσεων των επιχειρήσεων βρίσκεται η βελτίωση των όρων συμμετοχής στο ΤΕΜΠΜΕ. Προφανώς, παρά το γεγονός ότι στην αντίληψη των επιχειρήσεων είναι σαφές ότι το συγκεκριμένο Ταμείο έχει περιορισμένες δυνατότητες, υπό την πίεση της περιορισμένης χρηματοδότησής τους από το τραπεζικό σύστημα, αλλά και των μεγάλων προσδοκιών που καλλιεργήθηκαν κατά την περίοδο επικοινωνίας του ΤΕΜΠΜΕ προς την αγορά, οι απαιτήσεις πλέον είναι υψηλές. Και, μάλιστα, οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι απαιτείται διόρθωση των όρων συμμετοχής τους σ' αυτό, ώστε να μεγαλώσει η κατηγορία των επιλέξιμων επιχειρήσεων και κλάδων.

Είναι παρήγορο το γεγονός, ότι ένα σημαντικό ποσοστό όλων των κλάδων σχεδιάζει επενδύσεις και θεωρεί ότι η άμεση ενεργοποίηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ θα υποβοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση. Η πρόταση αυτή αφορά ενδεχομένως το περισσότερο αισιόδοξο τμήμα των επιχειρήσεων του δείγματος, οι οποίες προσδοκούν ότι οι επενδυτικές τους ανάγκες δεν αλλοιώνονται από την κρίση και διατηρούν ακόμη ισχυρά τα επενδυτικά τους σχέδια, πιστεύοντας ότι η υλοποίησή τους θα βοηθήσει είτε να αντέξουν στην κρίση είτε ακόμη και να τις οδηγήσει σε ενδεχόμενο διέξοδο.

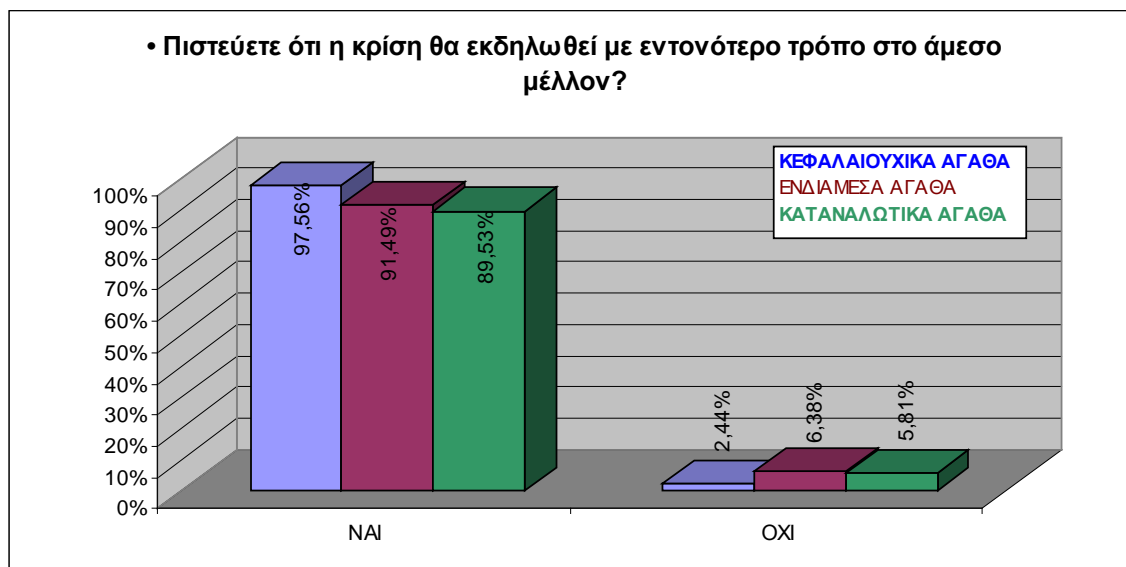
Επίσης, οι επιχειρήσεις προτείνουν εξορθολογισμό των τιμολογίων για υπηρεσίες που είτε χρεώνονται από το κράτος απ' ευθείας είτε μπορούν να ελεγχθούν από αυτό. Συγκεκριμένα, προτείνουν εξορθολογισμό στα δημοτικά τέλη (καθαριότητας, ηλεκτροφωτισμού, ύδρευσης), στα λιμενικά τέλη, καθώς και των διοδίων. Αυτή η περιοχή τελών διαμορφώνεται ανεξέλεγκτα, χωρίς να υπολογίζεται το βάρος που μετακυλιέται στο κόστος παραγωγής και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατάσταση την οποία αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις.

Τέλος, είναι εξαιρετικά ενδιαφέροντα τα στοιχεία των προτάσεων των επιχειρήσεων, σε ό,τι αφορά στην απασχόληση. Κατ' αρχήν, η πρώτη εντύπωση είναι ότι και στις τέσσερις κατηγορίες προτάσεων οι επιχειρήσεις, προς το παρόν, είναι αρκετά ψύχραιμες και δεν πιστεύουν ότι την λύση θα την δώσει η μείωση των θέσεων εργασίας. Ασφαλώς, υπάρχει ένα αρκετά εμφανές ποσοστό που δηλώνει ότι η κατάστασή του είναι τέτοια, που στις επόμενες επιλογές του είναι και η προσφυγή σε απολύσεις. Όμως, σε καμία περίπτωση, μετά τα όσα έχουν προαναφερθεί, δεν προκύπτει ότι η κρίση είναι το «*άλλοθι των εργοδοτών*» για να μειώσουν θέσεις εργασίας. Αν αυτή ήταν η επιθυμία τους θα μπορούσαν να το είχαν κάνει υπό ομαλότερες συνθήκες και με ευκολότερο αντιμετώπισιμο το κόστος των απολύσεων. Όμως, εκείνο που έχει σημασία να γίνει κατανοητό είναι ότι επιβάλλεται να βρεθούν, μεσοπρόθεσμες λύσεις, που θα αποτρέπουν την κατάρρευση των επιχειρήσεων και την σοβαρή μείωση του εισοδήματος των εργαζομένων, θα αξιοποιούν ενεργητικά τους πόρους του ΛΑΕΚ και δεν θα «*δαιμονοποιούν*» προσπάθειες, που θα έχουν ως στόχο την επιβίωση των επιχειρήσεων, υπό τις παρούσες δυσμενείς συνθήκες. Υπό την έννοια αυτή, η κατά περίπτωση - και εφόσον έχουν αξιοποιηθεί όλες οι άλλες εναλλακτικές δυνατότητες -, ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων περιλαμβάνεται στις προτεινόμενες λύσεις.

4.5. Εκτιμήσεις για την ένταση της κρίσης

Τέλος οι επιχειρήσεις καταθέτουν τις εκτιμήσεις τους για το κατά πόσο η κρίση θα είναι ή όχι εντονότερη στο άμεσο μέλλον.

Διάγραμμα 5

Τα στοιχεία του Διαγράμματος 5 είναι άκρως αποκαλυπτικά. Ακόμη και εκείνο το μικρό ποσοστό, που σε προηγούμενη ερώτηση εκτιμούσε ότι το επόμενο εξάμηνο θα έχει θετικές επιδόσεις, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, παρασύρεται πλήρως όταν εκτιμά την ένταση της κρίσης στο άμεσο μέλλον, για την οποία η πλειοψηφία θεωρεί ότι θα είναι εντονότερη και άρα ότι τα προβλήματα, που πρόκειται να αντιμετωπίσουν είναι μπροστά.

Η συνολική εικόνα δείχνει ότι η κρίση πλήττει σοβαρά τις επιχειρήσεις του δείγματος, διαβαθμιζόμενη ως προς την έκτασή της από τα κεφαλαιουχικά προς τα καταναλωτικά αγαθά. Τα προβλήματα, ωστόσο, είναι κοινά και οι λύσεις που προτείνονται έχουν ως στόχο την μεσοπρόθεσμη αντιμετώπισή τους. Προφανώς, οι μέχρι σήμερα εφαρμοσθείσες πολιτικές για χρηματοδοτική ενίσχυση των μονάδων είτε είναι ανεπαρκείς είτε δεν έχουν ακόμη υλοποιηθεί στην προσδοκώμενη έκταση. Πάντως, γενική είναι η εντύπωση ότι το πιστωτικό σύστημα, στην παρούσα φάση, είναι απόν, ενδεχομένως λόγω των δικών του προβλημάτων, και αδυνατεί να παίξει σοβαρούς ρόλους αντιστήριξης στην τρέχουσα κρίση. Την ρευστότητα, που θα

μπορούσε να εξασφαλίσει το κράτος, εξοφλώντας τα δικά του χρέη στην αγορά, την απαγορεύει η δική του αδυναμία να είναι συνεπές, δεδομένου ότι παραμένει εγκλωβισμένο στην χρόνια δημοσιονομική κακοδιαχείριση, παρασύροντας, σε κρίσιμες περιόδους όπως η τρέχουσα, και τμήματα της ιδιωτικής οικονομίας σε σοβαρά αδιέξοδα.

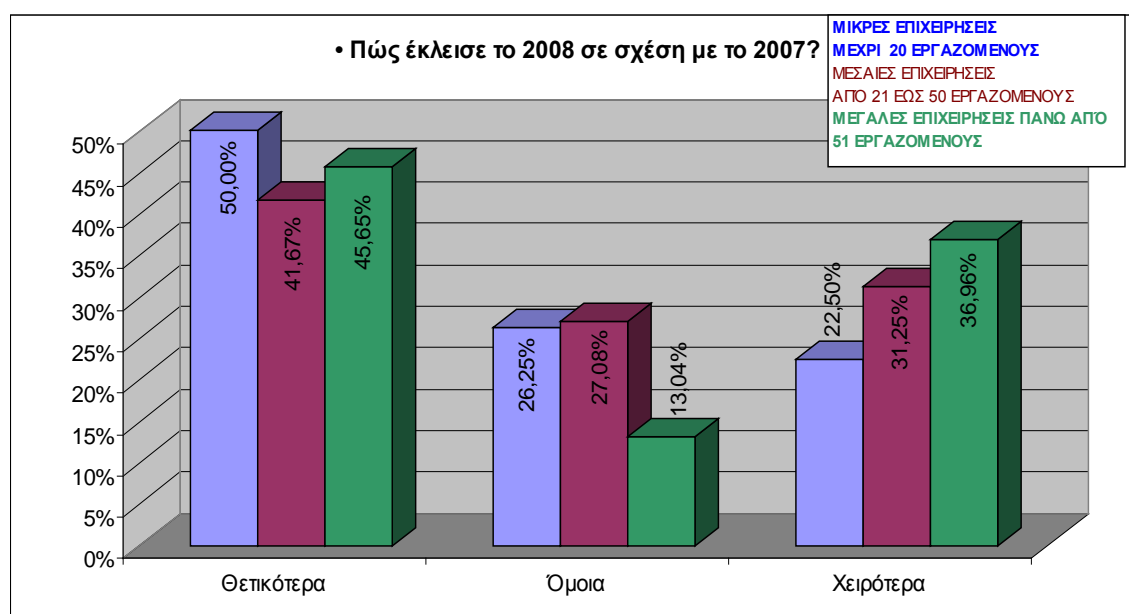
5. Ανάλυση σε επίπεδο μεγέθους

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα αποτελέσματα, βασισμένα στις ίδιες ερωτήσεις αλλά ταξινομημένα με βάση την απασχόληση των επιχειρήσεων του δείγματος.

5.1 Οι επιδόσεις του 2008 έναντι του 2007

Στο Διάγραμμα 6 οι επιχειρήσεις συγκρίνοντας τις επιδόσεις του 2008 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, οι περισσότερες αδιακρίτως μεγέθους απασχόλησης δηλώνουν ότι ήταν καλύτερες. Όμως, ήδη, έχει δημιουργηθεί

Διάγραμμα 6

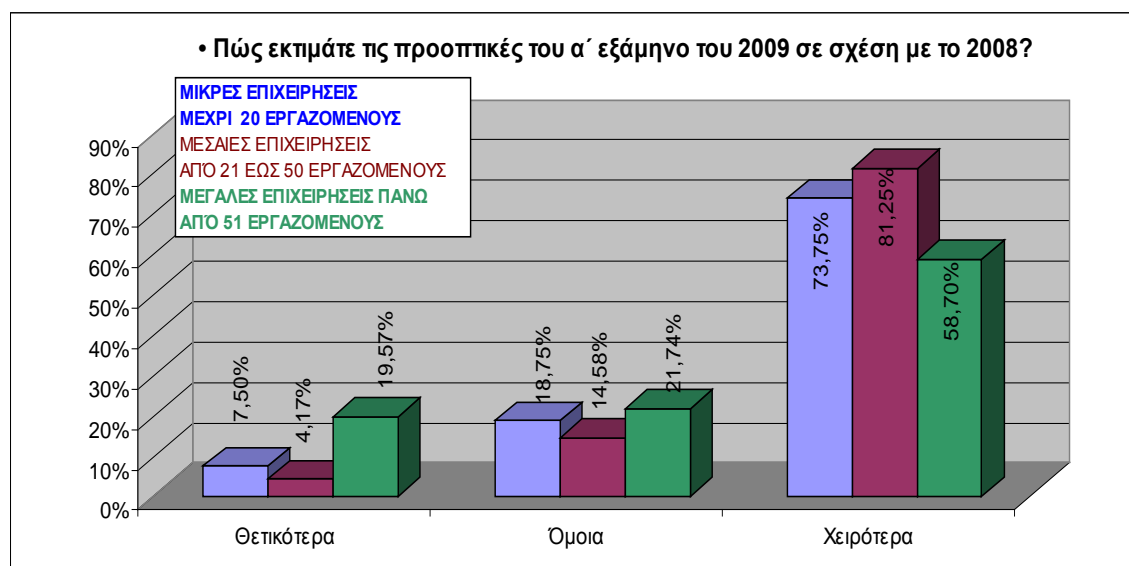

Μία κρίσιμη μάζα κυρίως μικρών και μεσαίων, που ήδη δηλώνουν ότι οι επιδόσεις του 2008 ήταν χειρότερη από εκείνες που είχαν πετύχει κατά την διάρκεια του 2007. Υπενθυμίζεται, ότι στην προηγούμενη ταξινόμηση κακές επιδόσεις είχαν δηλώσει οι επιχειρήσεις κυρίως των ενδιάμεσων και των κεφαλαιουχικών αγαθών.

5.2 Οι προοπτικές για το 2009

Οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το 2009 σε σχέση με το προηγούμενο έτος περιγράφουν απαισιοδοξία.

Διάγραμμα 7

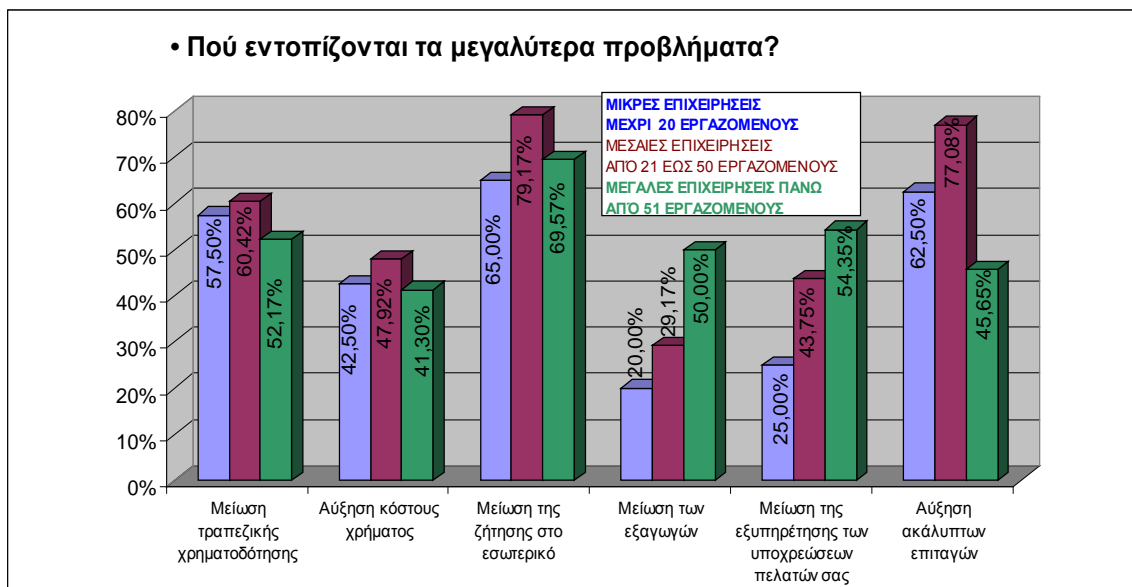
Όπως φαίνεται και στα στοιχεία του Διαγράμματος 7 μόνον ένα μικρό ποσοστό της τάξης του 20% των μικρών επιχειρήσεων δηλώνει εμφανή αισιοδοξία, για θετικότερες επιδόσεις. Θετικά, επίσης, θα πρέπει να ερμηνευτούν και οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων, που δηλώνουν ότι το 2009 θα είναι όμοιο με το 2008. Όμως, η μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων εκφράζει την πλήρη απαισιοδοξία της για τις επιδόσεις της τρέχουσας χρονιάς.

5.3. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Στην παράγραφο αυτή οι επιχειρήσεις του δείγματος καταγράφουν τα μεγαλύτερα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν την τρέχουσα περίοδο.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Διαγράμματος 8, αδιακρίτως μεγέθους

Διάγραμμα 8

απασχόλησης, το πρώτιστο πρόβλημα, που απασχολεί τις επιχειρήσεις είναι μειωμένη ζήτηση. Ειδικά για τις μεσαίες μονάδες το πρόβλημα φαίνεται ότι έχει μεγαλύτερη ένταση. Αμέσως μετά ακολουθεί η αύξηση των ακάλυπτων επιταγών, πρόβλημα στο οποίο είναι εκτεθειμένες κυρίως οι μεσαίες και οι μικρές μονάδες, ενώ όμοια μοιάζει να είναι για όλες τις κατηγορίες επιχειρήσεων η ένταση του προβλήματος από την μείωση της τραπεζικής χρηματοδότησης.

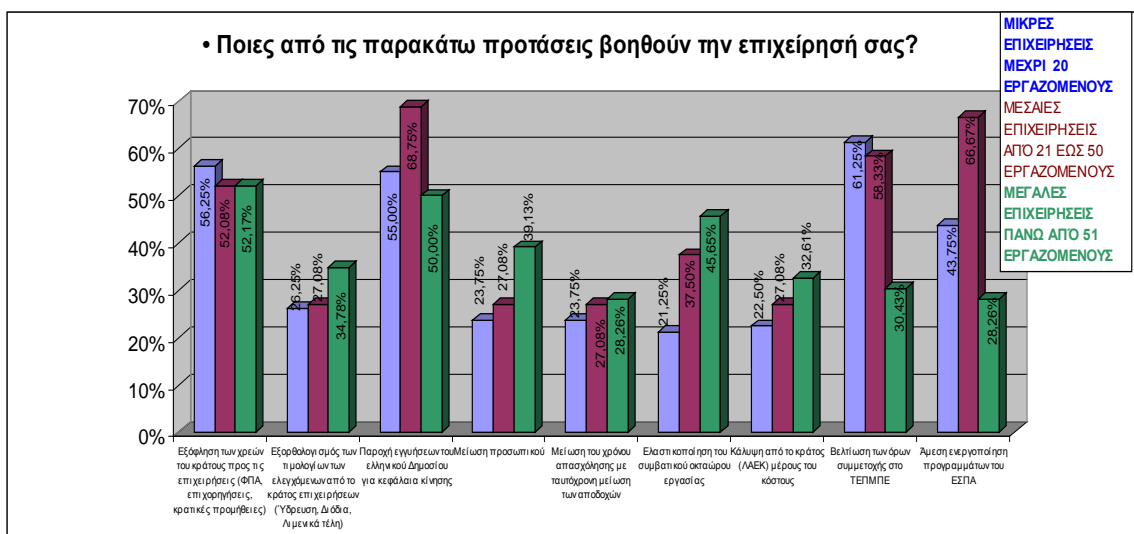
Ιδιαίτερο πρόβλημα από την μείωση της εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων των πελατών τους έχουν οι μεγάλες και οι μεσαίες επιχειρήσεις, ενώ η ίδια κατάσταση παρουσιάζεται και σε ό,τι αφορά στην μείωση των πωλήσεων εξωτερικού.

Τέλος, τα κόστος του χρήματος που ούτως ή άλλως είναι σημαντικό πρόβλημα, για τις μεσαίες επιχειρήσεις εμφανίζεται σοβαρότερο.

5.4. Προτάσεις για λύσεις

Ιεραρχώντας τις προτάσεις των επιχειρήσεων, που οι ίδιες εκτιμούν ότι θα αποτελούσαν λύσεις, έστω και σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, φαίνεται ότι, με πρωτοστατούσες τις μεσαίες επιχειρήσεις, το σύνολο των μονάδων προκρίνει

Διάγραμμα 9

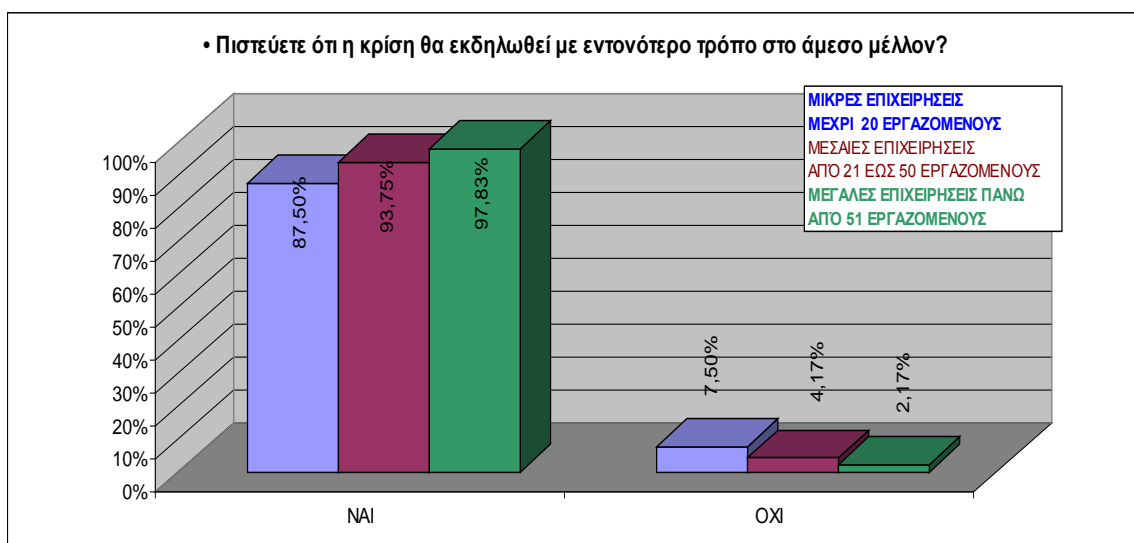
ως πρώτη διέξοδο στην περιορισμένη ρευστότητά του την εγγύηση του δημοσίου για την χρηματοδότησή τους, και ακολούθως την εξόφληση των υποχρεώσεων του Δημοσίου προς την αγορά καθώς και την βελτίωση των όρων συμμετοχής στο ΤΕΜΠΜΕ. Αντίθετα, σε ότι αφορά στην απασχόληση, ενώ φαίνεται ότι μέσα στις επιλογές των επιχειρήσεων και ιδιαίτερα των μεγάλων περιλαμβάνεται και αυτή των απολύσεων, εν τούτοις την μεγάλη πλειοψηφία των μονάδων την απασχολεί η εξεύρεση λύσεων μακριά από απολύσεις, είτε αυτές αφορούν στην ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων, είτε την συμμετοχή του ΛΑΕΚ σε ένα μέρος της δαπάνης του κόστους εργασίας.

5.5 Εκτιμήσεις για την ένταση της κρίσης

Ολοκληρώνοντας την παράθεση των στοιχείων της έρευνας ταξινομημένων κατά το μέγεθος της απασχόλησης, οι επιχειρήσεις εκτιμούν το κατά πόσο η κρίση θα εκδηλωθεί με εντονότερο τρόπο στο άμεσο μέλλον.

Όπως δείχνει και η εικόνα των στοιχείων του Διαγράμματος 10 οι επιχειρήσεις με αύξουσα την χειρότερη εκτίμηση από τις μεγάλες προς τις μικρές, δηλώνουν απαισιοδοξία για το άμεσο μέλλον.

Διάγραμμα 10

Συμπερασματικά, στην ενότητα αυτή φαίνεται ότι η μεγαλύτερη πίεση ασκείται στις μεσαίες κυρίως μονάδες, οι οποίες αντιμετωπίζουν τα προβλήματα με μεγαλύτερη ένταση από τις άλλες δύο κατηγορίες, με τις μεγάλες όμως να έχουν μεγαλύτερες απώλειες στις αγορές εξωτερικού και να έχουν προβλήματα με την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων των πελατών τους. Όμως, και στην παρούσα ταξινόμηση οι επιχειρήσεις δεν προκρίνουν ως λύση την προσφυγή σε απολύσεις, εκτιμώντας ότι δεν αποτελεί διέξοδο. Αντίθετα, θεωρούν ότι η ελαστικοποίηση ή άλλες μορφές σχέσεων στήριξης της εργασίας αποτελούν προσφορότερη λύση. Πάντως, η αδυναμία πρόσβασης σε πηγές χρηματοδότησης ώστε να τις εξασφαλιστεί η ρευστότητα αποτελεί το μείζον πρόβλημα όλων των μεγεθών επιχειρήσεων.

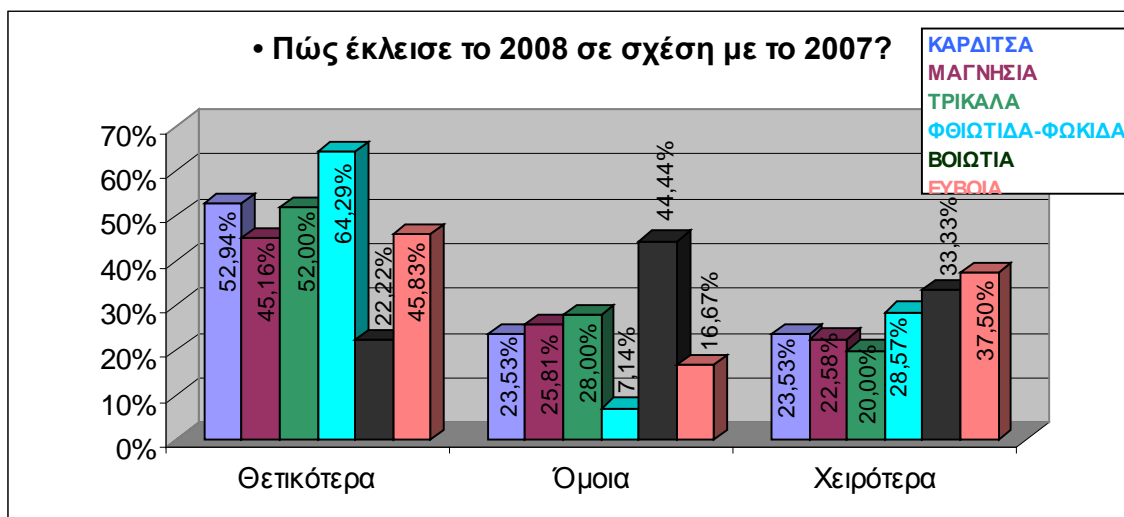
6. Ανάλυση σε επίπεδο Νομών

Τέλος, στην παρούσα ενότητα αναλύονται τα στοιχεία της έρευνας με βάση την γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων του δείγματος στους Νομούς της γεωγραφικής περιφέρειας της Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδος.

6.1. Οι επιδόσεις του 2008 έναντι του 2007

Όπως προκύπτει και από το Διάγραμμα 11, η γεωγραφική ταξινόμηση δίνει το περιθώριο ανάγνωσης των στοιχείων και υπό το βάρος των ιδιαίτερων συνθηκών που κυριαρχούν σε κάθε Νομό.

Διάγραμμα 11

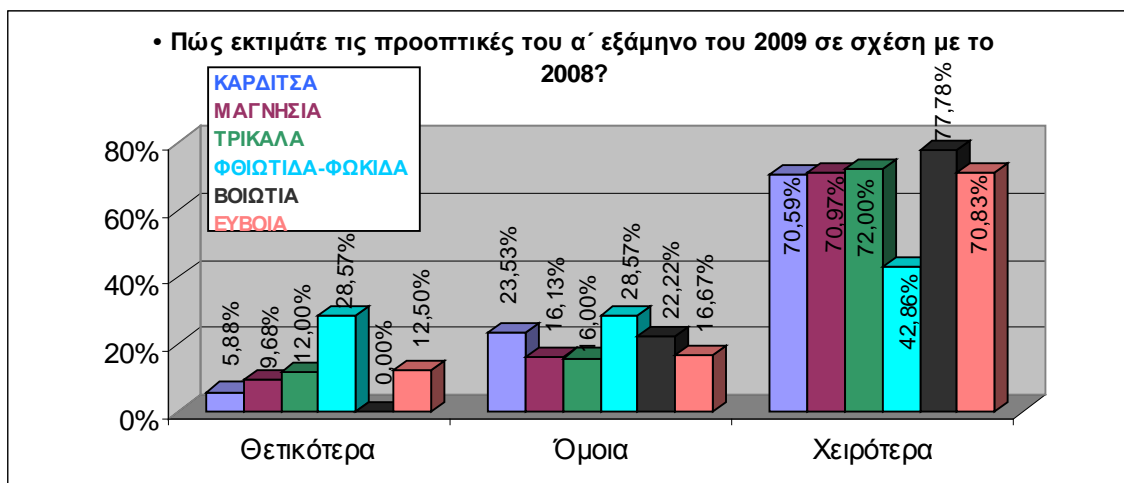
Η μεγάλη πλειοψηφία των μονάδων, αδιακρίτως Νομού δηλώνουν ότι τα αποτελέσματα του 2008 ήταν θετικότερα εκείνων του 2007, με σχετικές εσωτερικές διαφοροποιήσεις από Νομό σε Νομό.

Βάσει ωστόσο επισήμανσης είναι τα στοιχεία του Νομού Βοιωτίας όπου η απάντηση «όμοια» προηγείται των άλλων δύο και η μεγάλη τιμή της απάντησης «χειρότερα» των επιχειρήσεων εκείνου της Εύβοιας.

6.2 Οι προοπτικές για το 2009

Η σύνθεση των κλάδων ανά Νομό εμφανίζει μία διαφορετική εικόνα σε σχέση με προηγούμενες ενότητες.

Διάγραμμα 12

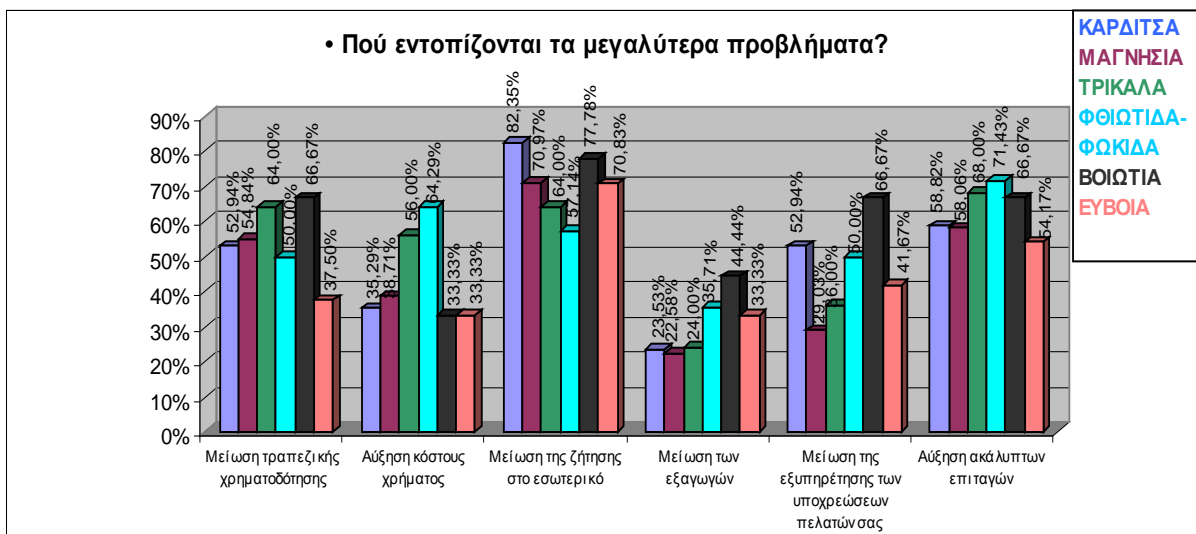

Στο Διάγραμμα 12 μπορεί η μεγάλη πλειοψηφία των επιχειρήσεων να δηλώνουν απαισιοδοξία, όμως, πρέπει να υπογραμμιστεί η αισιοδοξία που εκφράζεται από τις επιχειρήσεις Φθιώτιδας – Φωκίδας είτε επειδή εκτιμούν θετικότερες τις επιδόσεις τους για το 2009 είτε και όμοιες με αυτές του 2008.

6.3. Ο εντοπισμός των μεγαλύτερων προβλημάτων

Όπως προκύπτουν και από τα στοιχεία του Διαγράμματος 13 αν και η διασπορά των προβλημάτων είναι διαφορετική από τις προηγούμενες ταξινομήσεις, εν τούτοις στις επιχειρήσεις όλων των Νομών το πρόβλημα της μειωμένης ζήτησης στο εσωτερικό αποτελεί το πρωτεύον. Ακολουθούν οι δυσπλασίες στην αγορά με την αύξηση των ακάλυπτων επιταγών και την μείωση της εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων των πελατών τους και έπεται η μείωση της τραπεζικής χρηματοδότησης, το κόστος της χρηματοδότησης και η μείωση των εξαγωγών.

Διάγραμμα 13

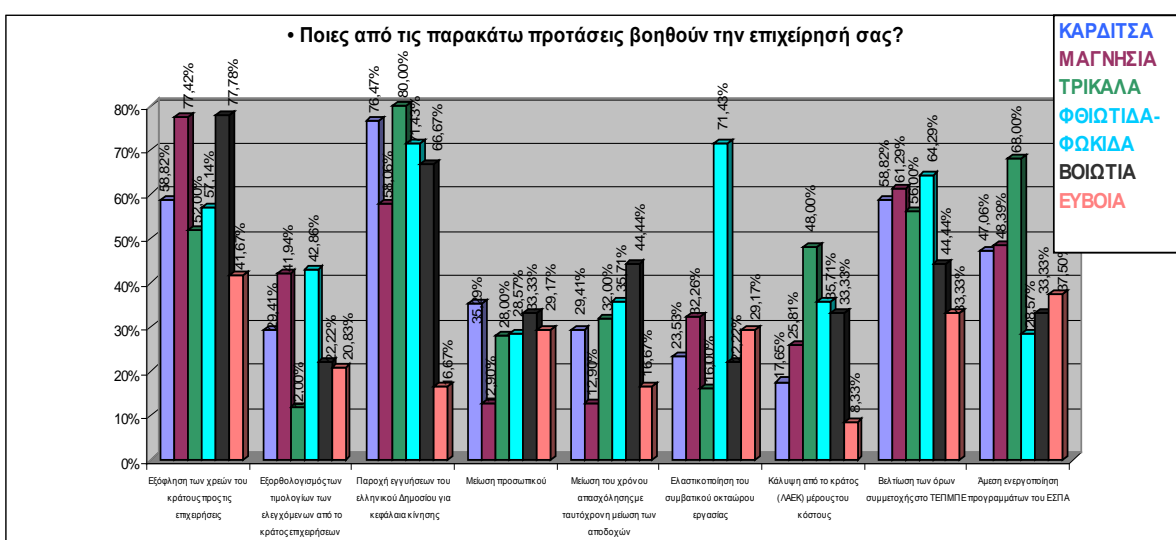

Σε γενικές γραμμές, τα προβλήματα επιβεβαιώνονται και σε επίπεδο Νομών, διαφοροποιημένα, ωστόσο, από περιοχή σε περιοχή και δεδομένων των διαφορετικών μεγεθών και κλάδων.

6.4. Προτάσεις για λύσεις

Στο Διάγραμμα 14 όπου οι επιχειρήσεις προτείνουν λύσεις που θα δημιουργήσουν διεξόδους, σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, εμφανίζονται επίσης διαφοροποιήσεις, που έχουν να κάνουν τόσο με το μέγεθός τους όσο και με τον κλάδο

Διάγραμμα 14

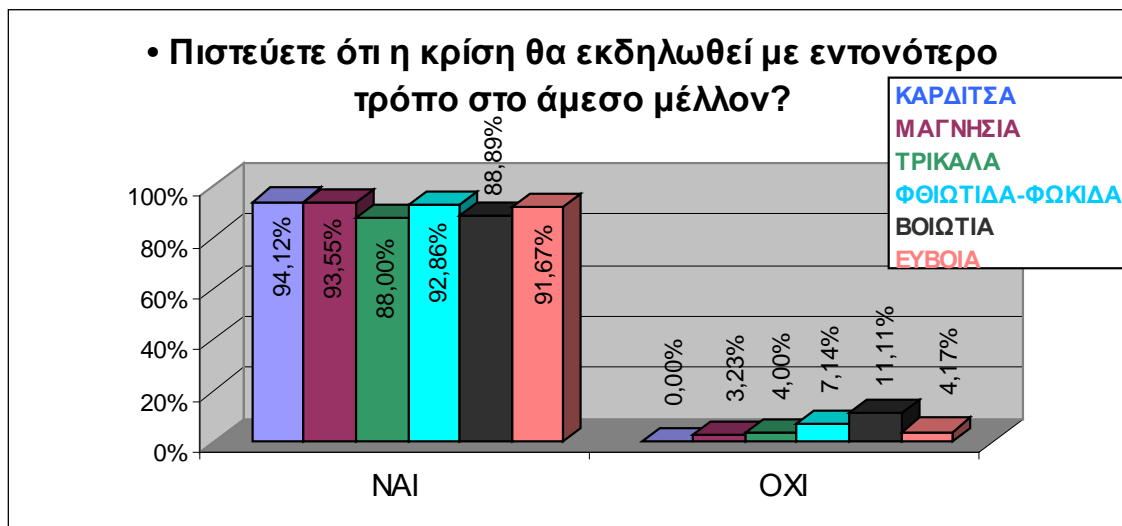

Όπως και στις προηγούμενες ταξινομήσεις οι επιχειρήσεις αποζητούν την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου για εξασφάλιση χρηματοδότησης, όμως στους Νομούς της Καρδίτσας και των Τρικάλων η ένταση της πρότασης είναι μεγαλύτερη, σε σχέση με τους άλλους, ενώ της Εύβοιας είναι εξαιρετικά περιορισμένη. Η εικόνα είναι απόλυτα συνεπής με τα όσα ισχύουν σε κάθε περιοχή. Οι επιχειρήσεις των Νομών της Δυτικής Θεσσαλίας αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα χρηματοδότησης και πριν ενσκήψει η κρίση, τα οποία σήμερα επιδεινούμενα τις απομακρύνουν ακόμη περισσότερο από πηγές χρηματοδότησης. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις της Εύβοιας είναι ήδη σε καθεστώς εγγύησης από το ελληνικό Δημόσιο, λόγω των πυρκαγιών του καλοκαιριού του 2007, οπότε έχουν διασφαλισμένη την άνετη πρόσβασή τους στο πιστωτικό σύστημα. Επίσης, η στάση των επιχειρήσεων ως προς την διαχείριση των εργασιακών σχέσεων είναι εστιασμένη σε λύσεις ελαστικοποίησής τους παρά σε απολύσεις.

6.5 Εκτιμήσεις για την ένταση της κρίσης

Τέλος, όταν οι επιχειρήσεις καλούνται να εκτιμήσουν τα χαρακτηριστικά της κρίσης για το άμεσο μέλλον, η απάντησή τους είναι απαισιόδοξη.

Διάγραμμα 15

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Διαγράμματος 15, με εξαίρεση ένα μικρό ποσοστό των επιχειρήσεων του Νομού Βοιωτίας, όλες οι υπόλοιπες θεωρούν ότι η κρίση θα εκδηλωθεί στο άμεσο μέλλον με εντονότερο τρόπο.

Συμπερασματικά, η ταξινόμηση των επιχειρήσεων σε Νομούς εγκατάστασης διαφοροποιεί την στάση τους ανάλογα με το μέγεθος, τους κλάδους και τις συνθήκες της τοπικής οικονομίας, χωρίς, ωστόσο, να αλλοιώνει την αρνητική εικόνα, όπως αυτή προκύπτει στην τελική της ανάγνωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΚΩΝ

Επιτάχυνση διαδικασιών Αναπτυξιακού Νόμου

Σημαντικά είναι τα προβλήματα που έχουν ανακύψει από τις καθυστερήσεις που σημειώνονται στην εξέταση και τελική έγκριση της υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων στον αναπτυξιακό νόμο, λόγω μη επάρκειας των πιστώσεων που διατίθενται για τον σκοπό αυτό, με αποτέλεσμα, για μεγάλο χρονικό διάστημα, οι επιχειρήσεις να μην γνωρίζουν την τύχη των επενδυτικών τους προτάσεων και να στερούνται με τον τρόπο αυτό, της δυνατότητας έγκαιρης υλοποίησης σημαντικών και αναγκαίων γι' αυτές επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Χαρακτηριστικό είναι ότι, αιτήσεις επιχειρήσεων – μελών του Συνδέσμου, οι οποίες υπέβαλαν φακέλους επενδυτικών προτάσεων για υπαγωγή στον αναπτυξιακό Ν. 3299/2004, μέσα στη χρονιά που πέρασε, όχι μόνο δεν έχουν εξεταστεί μέχρι σήμερα, αλλά και, ελλείπει διαθέσιμων πιστώσεων, θα προωθηθούν προς εξέταση και πιθανή ένταξη στην επόμενη χρονιά.

Η μεγάλη, αυτή, καθυστέρηση στην διαδικασία αξιολόγησης και ένταξης, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην υλοποίηση των επενδυτικών προγραμμάτων, για τις επιχειρήσεις, διότι (α) ανατρέπονται τα κόστη των επενδύσεων, (β) το κόστος του τυχόν προβλεπόμενου τραπεζικού δανεισμού διαφοροποιείται δραματικά σε βάρος των επιχειρήσεων και, (γ) διαφοροποιούνται οι συνθήκες της αγοράς οι οποίες ελήφθησαν υπόψη για την σύνταξη της επενδυτικής πρότασης. Για κείνες δε τις επιχειρήσεις που αποφασίζουν μετά την προέγκριση να ξεκινήσουν την επένδυσή τους με δική τους ευθύνη, προσδοκώντας, ωστόσο, σε ταχεία εξέλιξη της διαδικασίας αξιολόγησης και έγκρισης, η κατάσταση είναι ακόμη δυσκολότερη.

Προς αποκατάσταση των παραπάνω, προτείνονται:

1. Η αύξηση των πιστώσεων που διατίθεται για την ικανοποίηση των αιτημάτων υπαγωγής στον Αναπτυξιακό Νόμο.
2. Η πρόβλεψη ρύθμισης, που να επιβάλλει την άμεση γραπτή ενημέρωση των επιχειρήσεων, των οποίων τα επενδυτικά σχέδια παραπέμπονται στο επόμενο έτος, ως προς το χρονοδιάγραμμα εξέτασης των αιτημάτων τους.

Νομοθετική αντιμετώπιση των αυξημένων επισφαλειών

Υπό το φως των νέων συνθηκών που επικρατούν στην αγορά και την ένταση των προβλημάτων που δημιουργεί σ' αυτή και τις επιχειρήσεις, η χρηματοπιστωτική κρίση που πλήττει τη χώρα, είναι απαραίτητη η βελτίωση του καθεστώτος, το οποίο διέπει τον σχηματισμό, από μέρους των επιχειρήσεων, πρόβλεψης για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων που αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα.

Από τις επιχειρήσεις εκφράζονται όλο και περισσότερο βαθύτατες ανησυχίες και προβληματισμοί για τη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί στην αγορά, από τον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό ακάλυπτων επιταγών και πτωχεύσεων, ως αποτέλεσμα της χαμηλής ρευστότητας που δημιουργεί ο περιορισμός της τραπεζικής χρηματοδότησης και η αδυναμία σε πολλές περιπτώσεις, εξυπηρέτησης των υφιστάμενων υποχρεώσεων.

Για την συντριπτική πλειονότητα των ελληνικών επιχειρήσεων, που είναι μικρού ή και μεσαίου οικονομικού μεγέθους, υπό το κλίμα και τις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, το βάρος της είσπραξης των απαιτήσεών τους, είναι από ανυπέρβλητο έως, στην καλύτερη των περιπτώσεων, εξαιρετικά δυσχερές.

Στο πλαίσιο αυτό, προτείνονται:

Πρώτον, αύξηση του ποσοστού πρόβλεψης για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων που αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, από 0,50% που ισχύει σήμερα, σε 1%, ποσοστό που ίσχυε και πριν την ψήφιση του Ν. 2214/94, προς αντιμετώπιση του φαινομένου αύξησης των ακάλυπτων επιταγών των και ανεπίδεκτων είσπραξης επιχειρηματικών απαιτήσεων,

Δεύτερον, απλοποίηση της διαδικασίας και των δικαιολογητικών για την, πέραν της σχηματισθείσας πρόβλεψης, δυνατότητας διαγραφής των πράγματι επισφαλών και ανεπίδεκτων είσπραξης απαιτήσεων, χωρίς να απαιτείται η εξάντληση όλων των ένδικων μέσων, που προβλέπει σήμερα ο νόμος και η οποία έχει ως αποτέλεσμα τη σπατάλη χρόνου και χρήματος, το κόστος των οποίων πολλές φορές υπερβαίνει την ίδια την απαίτηση. Στη περίπτωση αυτή, η ύπαρξη ακάλυπτης επιταγής ή/και η σχετική καταδίκη, και οι βεβαιώσεις δικηγόρων περί της αδυναμίας είσπραξης της απαίτησης, να αρκούν για τη διαγραφή μιας απαίτησης.

Τρίτον, κατάργηση της υποχρέωσης γνωστοποίησης στους πελάτες που διαγράφονται και για τους οποίους δεν έχουν ασκηθεί ένδικα μέσα, της διαγραφής της επισφαλούς απαίτησης, όταν υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ, που έχει ως αποτέλεσμα, την οριστική κατάργηση της δυνατότητας των επιχειρήσεων, μελλοντικής είσπραξης των απαιτήσεων τους, αν και εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν. Προς αποφυγή, δε τυχόν καταστρατήγησης του νόμου, προτείνεται η αντ' αυτής υποχρέωση των επιχειρήσεων, μεταφοράς και παρακολούθησης των ποσών των απαιτήσεων που διαγράφονται, επί μια πενταετία, σε λογαριασμούς τάξεως, ώστε να είναι δυνατός ο έλεγχος από τις ελεγκτικές αρχές.

ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Βελτίωση Όρων Εφαρμογής ΤΕΜΠΜΕ

Το ΤΕΜΠΜΕ εύστοχα έχει επιλεγεί ως ένα σημαντικό «εργαλείο» αντιμετώπισης των προβλημάτων ρευστότητας, που βιώνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, λόγω της κρίσης και επισημαίνεται ότι υπό τις παρούσες συνθήκες είναι σημαντικό να ενισχυθούν ορισμένες σημαντικές του παράμετροι, ώστε να είναι επί της ουσίας αποτελεσματικό.

Ωστόσο, όροι που καθορίζουν την λειτουργία του προγράμματος, είτε είναι εξαιρετικά δύσκολο να καλυφθούν από τις υποψήφιες επιχειρήσεις, είτε καθιστούν επιφυλακτικές τις τράπεζες ώστε να χρηματοδοτήσουν επιχειρήσεις, που έχουν πραγματικές ανάγκες.

Συγκεκριμένα:

1. Ο όρος της τριετούς κερδοφορίας αν και υπό συνθήκες ομαλής λειτουργίας της αγοράς πρέπει να αποτελεί αυτονόητη προϋπόθεση, υπό τις παρούσες συνθήκες κρίσης αποτελεί εξαιρετικά ανασχετικό παράγοντα, για την ενίσχυση των μονάδων εκείνων, που αντιμετωπίζουν προβλήματα χρηματοδότησης. Άποψη του Συνδέσμου είναι, ότι επιβάλλεται να μεταβληθεί επί το ευνοϊκότερο, είτε απαιτώντας μία κερδοφόρα χρήση την τελευταία τριετία, είτε το μέσο αποτέλεσμα της τελευταίας τριετίας να είναι κερδοφόρο.
2. Από το πρόγραμμα εξαιρούνται οι μεταποιητικές επιχειρήσεις των γεωργικών προϊόντων, και της υδατοκαλλιέργειας, δεδομένων των απαγορεύσεων των ευρωπαϊκών κανόνων (*de minimis*, Συνθήκη ΕΕ). Ωστόσο, στους κλάδους αυτούς υπάγεται ένα μεγάλο δυναμικό μικρών και πολύ μικρών μεταποιητικών μονάδων, οι οποίες αντιμετωπίζουν την κρίση με την ίδια ένταση με τις υπόλοιπες και συνεπώς ο αποκλεισμός τους από τα ΤΕΜΠΜΕ θα είναι καταστρεπτικός. Υπό τις τρέχουσες περιστάσεις ο Σύνδεσμος θεωρεί αναγκαία

την εξέταση της δυνατότητας να συμπεριληφθεί και αυτή η κατηγορία επιχειρήσεων στο πρόγραμμα.

3. Σε ό,τι αφορά στην επιλεξιμότητα των επιχειρήσεων, ως προς τον ετήσιο Κύκλο Εργασιών, το ύψος των 10 εκ € επί της ουσίας αποτελεί ένα από τα κοινοτικά κριτήρια για τον χαρακτηρισμό μίας επιχείρησης ως μικρή. Υπό τις παρούσες συνθήκες, όμως, φαίνεται ότι οι επιχειρήσεις, που την τελευταία χρήση κατάφεραν να ξεπεράσουν το όριο αυτό, τιμωρούνται και αποκλείονται από την χρηματοδότηση του ΤΕΜΠΜΕ, παρά το γεγονός ότι οι περισσότερες από αυτές έχουν ουσιαστική ανάγκη για να στηρίξουν την αύξηση των πωλήσεων τους. Ο Σύνδεσμος ζητά στην επιστολή του, να εξεταστεί η δυνατότητα το κριτήριο αυτό να λαμβάνεται ως μέσος όρος της τελευταίας τριετίας, ώστε να αμβλυνθεί η αρνητική επιρροή του σε μία μεγάλη ομάδα υγιών επιχειρήσεων.
4. Σχετικά με τις ανά τράπεζα καταπτώσεις εγγυήσεων, η πρόνοια για την διακοπή της περαιτέρω συνεργασίας εφόσον αυτές είναι πέραν του 7% είναι ορθή. Όμως, ανάκληση των δοθεισών εγγυήσεων όταν οι καταπτώσεις υπερβούν το 12%, πέραν του δυσεφάρμοστου της ποινής, επί της ουσίας λειτουργεί αρνητικά προς τις τράπεζες, οι οποίες γίνονται ακόμη επιφυλακτικότερες προς τις επιχειρήσεις, όταν έχουν να αντιμετωπίσουν εγγυήσεις υπό αίρεση.
5. Ο όρος της μη παροχής επιπλέον εξασφαλίσεων από τις επιχειρήσεις θεωρούμε ότι είναι ορθός. Ωστόσο, αν η παροχή ορισμένων εμπράγματων εγγυήσεων προς τις τράπεζες περιόριζε την επιφυλακτικότητα τους και ενίσχυε την αύξηση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, ίσως είναι σκόπιμο να επανεξεταστεί. Κατά τον Σύνδεσμο είναι αναγκαίο να εξεταστεί η δυνατότητα παροχής ορισμένων εγγυήσεων, που σήμερα απαγορεύονται.
6. Επίσης, για να γίνει ελκυστικότερο το επιτόκιο για τις τράπεζες, ο Σύνδεσμος θεωρεί ότι θα μπορούσε να απαλλαγούν οι δανειοδοτήσεις από την εισφορά του 0,60% του Ν. 125/75, και οι μονάδες αυτές να προστεθούν στο επιτόκιο βάσης.

7. Τέλος, άποψη του Συνδέσμου είναι ότι η όσο το δυνατόν ταχύτερη λειτουργία του ΤΕΜΠΜΕ θα προσθέσει θετικά στοιχεία στην ψυχολογία της αγοράς. Γι' αυτό, εκφράζεται η άποψη ότι είναι σκόπιμο να επιταχυνθούν οι διαδικασίες αξιολόγησης, ώστε οι επιλεγείσες επιχειρήσεις να μπορέσουν γρήγορα να αποκτήσουν πρόσβαση στο σύστημα χρηματοδότησης.

ΘΕΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣΕπανεξέταση καθεστώτος αναγκαστικών τοποθετήσεων

Με αφορμή τις προκηρύξεις των Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού για την πλήρωση θέσεων του Ιδιωτικού Τομέα εκ μέρους των υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του Ν. 2643/1998, ο Σύνδεσμος επανέρχεται στο θέμα της απασχόλησης προσώπων ειδικών κατηγοριών μέσω της αναγκαστικής τοποθέτησής τους σε επιχειρήσεις, το οποίο, στην παρούσα χρονική συγκυρία, με τις νέες προκηρύξεις, γίνεται ιδιαίτερα κρίσιμο.

Η επιχειρηματική κοινότητα έχει επανειλημμένα εκφράσει την έντονη αντίθεσή της στο ήδη υπάρχον υψηλό ποσοστό του 8% των αναγκαστικών τοποθετήσεων που η νομοθεσία επιτάσσει, το οποίο είναι και το υψηλότερο μεταξύ όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παρά το γεγονός ότι η οικονομία μας κατατάσσεται στην χαμηλότερη βαθμίδα ανταγωνιστικότητας.

Σήμερα, όμως, το όλο θέμα δεν έχει σχέση με την διαφωνία αυτή καθ' αυτή, αλλά με τις πραγματικές συνθήκες κάτω από τις οποίες λειτουργούν οι επιχειρήσεις, εν μέσω κρίσης.

Στη συγκεκριμένη χρονική περίοδο των έντονων οικονομικών πιέσεων ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων προσπαθεί να διατηρήσει το ήδη υπεράριθμο προσωπικό που απασχολεί σε σχέση με τις πραγματικές του δυνατότητες, επιδεικνύοντας, με τον τρόπο αυτό, την υπευθυνότητά του απέναντι στους εργαζομένους του και προς το κοινωνικό σύνολο.

Υπ' αυτές τις συνθήκες, οι επιχειρήσεις, στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της νομοθετικής επιταγής των αναγκαστικών τοποθετήσεων, εφόσον τους επιβληθεί, θα αναγκαστούν να προβούν σε αποσυμφόρηση του πλεονάζοντος

προσωπικού τους, προβαίνοντας σε μειώσεις, προκειμένου να διασφαλίσουν την ύπαρξή τους και να μη θέσουν σε μεγαλύτερο κίνδυνο τη λειτουργία τους.

Είναι αναμενόμενο οι ενέργειές τους αυτές να προξενήσουν έντονες κοινωνικές αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, σε μια περίοδο που η εργασιακή ειρήνη είναι επιβεβλημένη και αποτελεί την προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των συσσωρευμένων οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων και πιέσεων και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Προς αποφυγή των παραπάνω, είναι απαραίτητη η ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών που θα απομακρύνουν τον κίνδυνο της διαφαινόμενης διαταραχής της ευαίσθητης ισορροπίας μεταξύ των οικονομικών και κοινωνικών επιδιώξεων, προωθώντας τις ήδη εξαγγελθείσες αναγκαστικές τοποθετήσεις, των υπαγομένων στις προστατευτικές διατάξεις του νόμου, στο Δημόσιο και Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα.

Αναμόρφωση του θεσμικού νομοθετικού πλαισίου για τη διαθεσιμότητα

Ο θεσμός της διαθεσιμότητας παρέχει τη δυνατότητα και την ευχέρεια στις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν οικονομική δυσχέρεια λόγω του περιορισμού των εργασιών τους, αντί να προβαίνουν σε απολύσεις του προσωπικού τους να το θέτουν σε κατάσταση διαθεσιμότητας για χρονικό διάστημα 3 μηνών σε ετήσια βάση καταβάλλοντας σε αυτό το 1/2 του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών, υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Παράλληλα ο ΟΑΕΔ, καταβάλλει στους εργαζόμενους και καλύπτει ένα πρόσθετο ποσό υπολογιζόμενο σε ποσοστό 10% επί των αποδοχών τους.

Για την επόμενη διετία προτείνεται η επιμήκυνση από 3 σε 6 μήνες του χρονικού διαστήματος θέσης των εργαζομένων σε διαθεσιμότητα με τις επιχειρήσεις να καλύπτουν το 1/2 του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών, υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης και ο ΟΑΕΔ να προσauξήσει το

ποσοστό της κάλυψης του εισοδήματος των εργαζομένων από 10% σε 30%, αντλώντας το επιπλέον ποσόν από τον ΛΑΕΚ.

Κάλυψη κόστους ασφαλιστικών εισφορών

Οι ήδη αυξημένες εργοδοτικές δαπάνες, που αφορούν στις ασφαλιστικές εισφορές, λειτουργούν εξαντλητικά, επιδεινώνουν την οικονομική θέση των επιχειρήσεων και ασφαλώς επιβαρύνουν το κόστος λειτουργίας τους. Το υψηλό έμμεσο μισθολογικό κόστος εργασίας, επιβαρύνει το συνολικό κόστος εργασίας, και υπό συνθήκες εξαιρετικά περιορισμένης ρευστότητας, διαμορφώνει υψηλές ανελαστικές δαπάνες, στις οποίες οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πραγματικές δυσκολίες να ανταποκριθούν.

Για το χρονικό διάστημα των επόμενων δύο ετών προτείνεται η κάλυψη του κόστους των ασφαλιστικών εισφορών προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία από τον Ο.Α.Ε.Δ, το οποίο θα προέλθει από τα αδιάθετα του Λ.Α.Ε.Κ.

Αξιοποίηση πόρων Λ.Α.Ε.Κ.

Απαραίτητη είναι η βελτίωση των όρων εφαρμογής των Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων μέσω του πόρου της εργοδοτικής εισφοράς 0,45% του ΛΑΕΚ, ώστε στην παρούσα δυσμενή περίοδο, για επιχειρήσεις και εργαζόμενους, να αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα, για την άμβλυνση των επιπτώσεων από την οικονομική κρίση.

Σύμφωνα με τις εγκυκλίους που εκδίδονται κάθε χρόνο από τον ΟΑΕΔ για την υλοποίηση Προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης Εργαζομένων που χρηματοδοτούνται από την εργοδοτική εισφορά 0,45% του Λογαριασμού Απασχόλησης & Επαγγελματικής Κατάρτισης, ορίζεται μεταξύ των άλλων ότι επιχειρήσεις που δεν υλοποίησαν προγράμματα κατάρτισης ή δεν εξάντλησαν την εργοδοτική εισφορά 0,45% το προηγούμενο έτος, μπορούν να μεταφέρουν και να χρησιμοποιήσουν το ανάλογο ποσό κατά το τρέχον έτος υλοποίησης και αυτό να συνυπολογιστεί ως δικαιούμενο ποσό για την κάθε επιχείρηση.

Η πρακτική αυτή της δυνατότητας χρήσης κονδυλίων μεταφερόμενων μόνο από το προηγούμενο προς το επόμενο έτος, έχει ως αποτέλεσμα την επί χρόνια συσσώρευση αδιάθετων κονδυλίων στο συγκεκριμένο Λογαριασμό.

Υπό τις παρούσες συνθήκες, και με δεδομένη την σοβαρή πίεση που δέχονται οι οικονομικές δραστηριότητες, είναι σκόπιμο να δημιουργηθούν όροι για την συγκράτηση των απολύσεων, που προγραμματίζουν οι επιχειρήσεις, ενισχύοντας αποφασιστικά την δυνατότητα της ενδο-επιχειρησιακής κατάρτισης.

Προς τούτο, προτείνεται η_επέκταση της δυνατότητας αξιοποίησης πόρων από τον ΛΑΕΚ στην προηγούμενη πενταετία, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις, που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα αντί να προβούν σε αναγκαστικές μειώσεις των θέσεων εργασίας να τις διατηρήσουν, εκπαιδεύοντας το προσωπικό τους.

Οι ωφέλειες είναι προφανείς.

Πρώτον, οι επιχειρήσεις αξιοποιούν την ενδο-επιχειρησιακή με την ένταση των αναγκών που έχουν, και αντί απολύσεων προετοιμάζουν το δυναμικό τους, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί με επάρκεια στις διαφοροποιήσεις, που χρειάζεται να πραγματοποιήσουν, για να ανακτήσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Δεύτερον, οι εργαζόμενοι, οι οποίοι σήμερα βιώνουν και αυτοί μαζί με τις επιχειρήσεις την αβεβαιότητα και την ανασφάλεια, εισέρχονται σε μία διαδικασία ενίσχυσης των δυνατοτήτων τους, ώστε να προετοιμάζονται, χωρίς αιφνιδιασμούς, για τις αλλαγές, που θα αντιμετωπίσουν, μέσα στους εργασιακούς χώρους.

Τρίτον, για πολλούς εργαζόμενους και επιχειρήσεις απομακρύνεται το ενδεχόμενο της ανεργίας και των απολύσεων, χωρίς επιδοματικές πολιτικές αλλά με γόνιμο τρόπο.

Τέταρτον, το ΛΑΕΚ, το οποίο σωρεύει εδώ και αρκετά χρόνια σημαντικούς πόρους, που παραμένουν αναξιοποίητοι, μπορεί να παίξει το ρόλο της διάσωσης επιχειρήσεων και θέσεων εργασίας, επιτελώντας τον πραγματικό του σκοπό σε μία κρίσιμη περίοδο για την οικονομία και την απασχόληση.

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τηλ: 2421029407/8 fax: 2421026394

<http://www.sbtke.gr>

e-mail: info@sbtke.gr